



ICOMOS HÍRADÓ

a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei

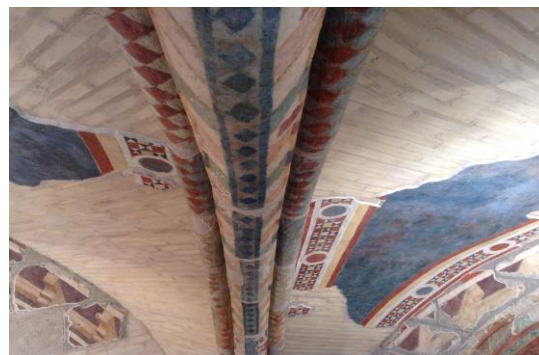
22. évfolyam – 1 szám

2014. február hó

A TARTALOMBÓL



Gondolatok a neoreneszánszról
Ybl Miklós születésének kétszázadik évfordulóján



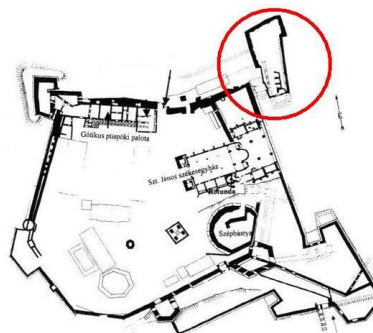
„A BORDÁK SZÉPSÉGE”
Újra látogatható az esztergomi várkapolna



Az első két konferencia - Szeged és Veszprém
Összefoglalók



Már most előjegyezhető ICOMOS programjainkból



Az egeri vár Zárkány-bástyája jövőjéhez...



Emlékezzünk rá, hogy...
Rejtett évfordulóink

Gondolatok a neoreneszánszról Ybl Miklós születésének kétszázadik évfordulóján

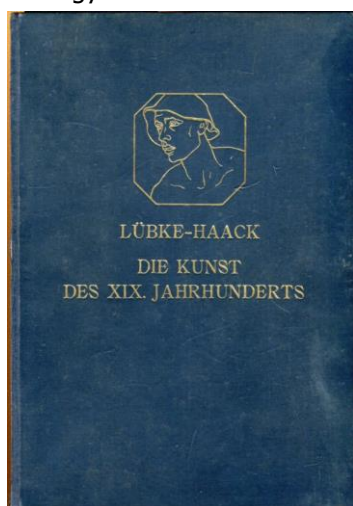
Idén, 2014-ben ünnepeljük Ybl Miklós magyar építész (1814. április 6. Székesfehérvár – 1891. január 22. Budapest) születésének kétszázadik évfordulóját. Ez alkalommal kiállítások és konferenciák keretében több helyen és több alkalommal emlékeznek meg „a 19. század egyik legnagyobb magyar mestere, a historizmus európai jelentőségű képviselője” (Wikipédia) életéről, és méltatják munkásságát. De mit is tudunk a 19. századról, hogyan ítéljük meg ma, a 21. század első évtizedeiben Ybl korának építészetét?

Be kell vallanunk, hogy a kor építészeti alkotásainak megítélése az építészek, építészet- és művészettörténészek körében napjainkban is vitatéma. A művészettörténet és építésztörténet véleménye természetesen koronként eltért egymástól. Az első kritikai hangok már a 19. század végi „avantgárd” irányzatok – szecessziós, Jugendstil, Art Nouveau – hívei körében is megfogalmazódtak. A megítélést egyfajta erős előítélet befolyásolta. „A díszítés bűn” – mondta ki a bűvös mondatot Adolf Loos,¹ a bécsi korai avantgárd gondolkodású képviselője.

A 20. század első felének művészettörténészei, építészei éles határt vontak a 19. század „művészietlen” historizmusa és a 20. század „haladó” modern építésze között: ez magyarázza, hogy évtizedeken keresztül érdemben tudományos igényességgel alig foglalkoztak a 19. század építészetével. A kor általános megítélését – amellyel építész kortársaink nagyobb részére máig egyetért – a kiváló művészettörténész, Fülep Lajos elhíresült mondatával jellemezhetjük legjobban: „Az építészet története a XIX. században megszakadt” – vélte a neves művészettörténész – „Az építészet történetében az utolsó stílus... a klasszicizmus Azóta nincs stílus. Ami van, – kell-e mondani? – annyira stílus, amennyire művészet”.² Ennek a gépies szemléletnek számlájára írhatjuk, hogy Ybl Miklós korának alkotásait ma is a megsemmisítés, nivótlan átalakítás fenyegeti.



De hogyan vélekedtek Ybl Miklós korának építészetéről saját kortársai, a 19. század építészei? A heves „eklektika-vitákban” valahogy rájuk mindeddig kevesebb figyelem jutott. Most, az Ybl-évfordulón végre hallgassuk meg őket is. Lapozzunk bele például Friedrich Haack³ és Wilhelm Lübcke⁴ „A 19. század és korunk művészete – a historizáló stílus” című könyvébe.⁵ A népszerű kiadvány szerzői a korszak hiteles, őszinte véleményét fogalmazták meg az akkor még általánosan elterjedt historizálás egyes irányzatairól. Íme, egy kis ízelítő könyvükből:



„A 19. század első évtizedeinek építőművészetben, legyen az színház, múzeum vagy éppen templom, a *klasszicizmus* uralkodott, melynek fő jegye a palmettákkal és akrotérionokkal ékesített orozatos oszlopcsarnok volt: az épületeket szinte minden esetben ilyen antikizáló látszathomlokzattal takartak el. A klasszicista stílus fonáksága éppen lényegében rejlett, és ezért nem csodálkozhatunk azon, hogy a szép külalak, a csillogó külső, szépnek tartott arányok és bájos részletek ellenére rossz hatást keltett. Mivel ez az építészeti stílus sem az antik építési stílussal, sem az észak klíma kívánalmaival

¹ Adolf Loos (1870 december 10, Brünn; † 23. August 1933 augusztus 23, Kalksburg): Ornament und Verbrechen, Wien 1908., repr.: Prachner, Wien 2000.

² Fülep Lajos: Célszerűség és művészet az építészetben. Az „Építészet” melléklete. Budapest 1944. I. füzet 5. o.

³ Friedrich Haack (1868–1935) művészettörténész, egyetemi tanár

⁴ Wilhelm Lübcke (1826 január 17, Dortmund–1893. április 5. Karlsruhe) művészettörténész.

⁵ Lübcke–Haack: Grundriss der Kunstgeschichte. 5. kötet. Die Kunst des XIX. Jahrhunderts und der Gegenwart, 1907–(1909) EBlingen, Verlag Neff.

nem volt összeegyeztethető, mind erősebbé vált az emberek kívánsága, hogy a kulisszaszerű architektúrát olyan építőművészettel helyettesítsék, amelyik egészségesebb, természetesebb, praktikusabb. Az északon élők joggal várták el, hogy az épületek védjék meg őket a hideg, viharok, hó és eső ellen, kifelé leginkább erős falakat, fejük felett szilárd tetőzetet és a falakban kialakított nagy világítófelületeket igényeltek.

A *romantikus mozgalom* nem hozta meg a kívánt gyógyulást, mert a középkori stílusok alkalmazása inkább csak egyházi célokra, esetleg erődítmények, kaszárnnyak és kastélyok építésénél volt használható. Ezzel szemben a *reneszánsz* volt az a stílus, amelyik a legkevésbé mondott ellent a *múltba tekintő 19. évszázad* igényeinek. Itt volt szilárd tető, voltak szilárd falak, és szemben az ég felé törő templomgótikával, a külső homlokzaton a vízszintes tagolást részesítette előnyben. Ugyanakkor a reneszánsz kedvelte és megengedte az *erős festő hatást*. erre a 19. század derekán úgy az építőművészetben, mind a szobrászatban és festészetben erősen törekedtek is. A falpillér és párkány a napfényben erős, tiszta motívumként jelentkezik: a fal elé helyezett tagozatok erős árnyékokat adnak. Igen, a reneszánsz többet kínált: kimondott sokszínűséget, amely utána kor epekedet!”

Ami a korabeli idézetből nem derül ki: a 19. század neoreneszánsz stílusa tekintélyt árasztott, szellemiségében magas öntudatot és magabiztosságot sugallt, ami nagyban megfelelt a polgárság közhangulatának. A gótikát pedig továbbra is alkalmazták, de kizárólag az egyházi építészetben.⁶

Keserűen kell megállapítanunk, hogy a neoreneszánsz igazi helyét szakmai köztudatunkban még ma is nehezen találja meg. Pedig a reneszánsz 19. századi folytatásának igazi jelentőségére Granasztói Pál már 1966-ban felhívta olvasói figyelmét. Az építészeti író „Az építészet igézetében” könyvében vallott erről: „... nem tudtam már kezdetben sem elfogadni F. L. (Fülep Lajos) teljes elutasítását az eklektikus építészet, legalábbis korai korszakát és főként *Ybl-t illetően*, mert úgy gondoltam, akkor igazából el kellene utasítani a renaissance-ot, a klasszicizmust, sőt már a római építészetet is, s ez irreális, lehetetlen, ez történetietlen volna.” Granasztói az itáliai reneszánsz évszázadokra kisugárzó hatására célozott, amikor úgy vélte, hogy „... ezért kell Itáliába eljutni minden valamirevaló építésznek, hogy ezt lássa, érezze. Mert itt a nagyszívűséget nem múlt század végi eklektikában látja, érzékeli – mint itthon, Budapesten, mely akkor csakugyan nagyszabásúan, szinte pazarul épült – hanem igazi, eredeti architektúrában. S nem annyira elvekben, mint inkább érzékletesen. Elvek nélkül aligha lehet igazi s jó építészetet csinálni, de pusztán elvekkel sem.”

Granasztói később így folytatja: „... az itáliai építészet eleven visszfényét érezzük *Ybl hazai alkotásain*, amit talán azért is szeretek annyira – az Operán, a Várbazáron. Ő még az utolsó pillanatban, amikor tisztességgel lehetséges volt, egy kissé Itáliát varázsolta ide velük: északabbra, nekünk. S mintha ez a késői visszfény – akár az alkonyi fény a Canal Grandén –, a nagy, az életközeli architektúrák késői visszfénye tükröződne fel halványodóan Budapesten, e századvégi korszak maibb és jobb alkotásain, utcasorain – egy városban, ahol élünk, s egy országban, ahol mintha sok egyébért is – táj, termékenység, színek, elevenség, borok –, mintha valamivel közelebb lennénk Itáliához, mint másutt.”⁷

Talán az építész társadalom – közöttük a fiatal és még fiatalabb kollégáink – az Ybl-évben végre ráeszmélnek a korszak igazi jelentőségére és elfogultság nélkül mondanak róla ítéletet. És ami még fontosabb: a most megszülető, megfelelő értékítélet birtokában remélhetjük, hogy amit még nem dúltak szét a 19. századi neoreneszánsz örökségből, azt az Ybl-év után az eddiginél jobban védjük, óvjuk és tiszteljük.

Winkler Gábor



⁶ A korszak „hivatalos” elnevezése kora eklektika, ma ezt az irányzatot a historizmus „szigorú”, „akademikus” vonulataként értékeljük. Vö.: Renate Wagner-Rieger: Wiens Architektur im 19. Jahrhundert. Wien 1970.; Winkler Gábor: A historizmus főbb irányzatai a XIX. század európai építészetében. Építés- Építészettudomány VII. évf. 3–4. sz. 1975. 357–367.

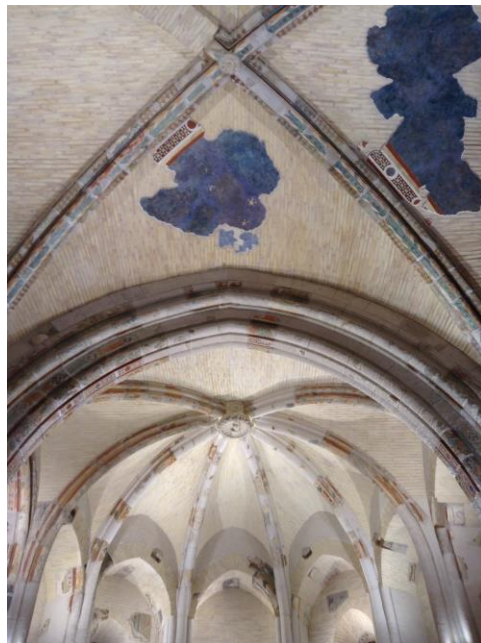
⁷ Granasztói Pál: Az építészet igézetében. Budapest 1966. 496–497. o.

A BORDÁK SZÉPSÉGE

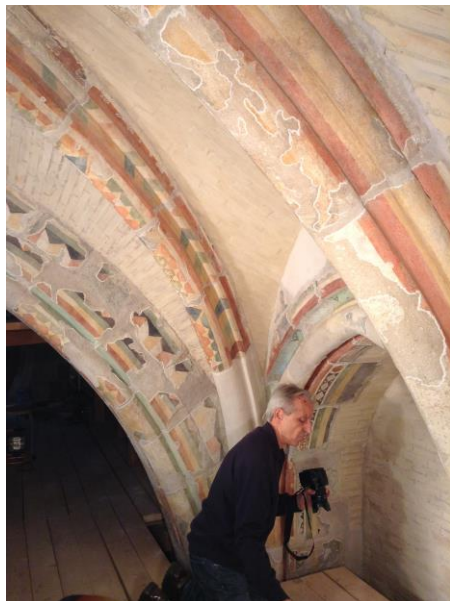
Végre! Végre lebonthattuk az egy évtizede már-már bekövesedett állványt az Esztergomi Királyi Kápolna belsejéből. Hihetetlen látvány tárul elénk, már szinte mi magunk sem emlékeztünk milyen is egyben látni a teret, milyen összhang vár reánk.

Hosszú kényszerű szünetekkel való időszak után, karácsony előtt átadhattuk a nagyközönségnek a kápolnát, akik egyelőre vezetéssel ugyan, de a kápolna gépészeti felújításáig most télvíz idején is látogathatják III Béla királyunk e szent helyét.

A legnagyobb meglepetés most talán a kápolna részleteinek hihetetlen szépsége, mely a több évszázados rárakodott kosz, beszívódott föld és nem mindig szakszerű javítások eltávolításának köszönhető. A másik tényező, ami miatt kiugranak az eredeti részletek, hogy a harmincas években készült, vöröses-sárga téglafalrekonstrukciókat kőhatású, márványporos keverékkel kezeltük, s az így kivilágosodott falakból most sokkal jobban kiugrik a megannyi eredeti, középkori minta- és festményrészlet.



Célunk volt az eredeti részletek kiemelése, melyek így nemcsak könnyebben felismerhetőek a laikusok



számára is - szemben a környezet rekonstrukciós felületeitől -, de elképesztő szépségükkel szinte újraértékelik a kápolnáról eddig alkotott véleményt. Nincs is nagyobb öröm ennél, ami „kifizeti” hosszú, gázálarcos évek nappalait és sokszor éjszakáit is.

Nem egy látogatónk volt az állványon munka közben, és nem tagadom, boldogsággal töltött el már-már könnybe lábadt szemük e hihetetlen színvilág láttán. Különösen az építészeknek örültünk, hiszen az ő „meggyőzésük” amit a forma és a szín világának csatája körül a modern építészet inkább a forma felé döntött el, sokkal nagyobb konkviztációnak számított, mint egy más művészeti, vagy akár „művészettanmagyarázó” ágba tevékenykedő. Ennek a harmóniának és forma-színvilág egységnek Ők sem tudtak ellenállni.

A falkép restaurátor számára a technikai sajátosságok ismerete és elsajátítása legalább olyan fontos, mint a stílusok megkülönböztetése egy művészettörténésznek. Egyik a

másikkal azonban szorosan összefügghet, és fontos következtetéseket lehet belőlük levonni.

Normális az lenne, ha a restaurátor és a művészettörténész segíti egymás munkáját a cél, a mű megismerésének érdekében. Esztergomban, szerencsére ez megvalósult, hiszen munkámat, immáron 15 éve követi falképbizottságunk tagja, Prokopp Mária professzor asszony. A több szakági kutató együttműködésére itt különösen szükség volt, hiszen, az esztergomi falképek megmentése a lehető legbonyolultabb és komplikáltabb restaurálás. Összetettsége több tényezőn alapul. A várhegy épületei beomlottak, így a szóban forgó festmények közel 340 (!) évig a föld alatt voltak.



A képekbe beszívódott földet először csak a mostani restaurálás alatt vontuk ki. Az 1934-38-as ásatások után a művet több ízben konzerválták, restaurálták nem mindig a legnagyobb sikerrel. Többszörösen fedték az eredeti rétegeket, mára már károsra vált anyagokat használtak, melyektől – a



jóindulat ellenére - a falképek, festett részletek folyamatosan pusztulásnak indultak. Márpedig mi a művész keze nyomára, tehetségére, szándékára vagyunk kíváncsiak, nem pedig az évszázadok óta ráakódott mindenféle rétegre, ügyesebb, ügyetlenebb kísérletezők javítgatásaira. Feladatunk leginkább a művek megmentése az utókór számára. Mindehhez természettudományi ismeretekre, és nem utolsó sorban a megmentendő mű készítési technikájának és anyagainak pontos feltérképezésére van szükség. Ezért a mostani restaurálás rendkívül körültekintően, négyzetcentiről négyzetcentire haladt, a rettenetes

cementes átkenések és szélezések eltávolításával, a csillogó vastag paraloid réteg alatt elszürkült festékréteg kibontásával. A szikénk, mini vésőnk és a vegyszerek hatása alatt folyamatosan tárult elénk a mű, számunkra is elképesztő szépségében, tele meglepetésekkel.

Most húztuk le a remekművet takaró leplet, hogy az átfestésekkel és beavatkozásokkal teli takaró alól végre előbukkanjon az **eredeti mű!** A mű, amely valóban a névtelen vagy éppen megnevezett művészek kezétől származik. Az eredetiségben van valami szent. Szent és sérthetetlen. A restaurátorság valóban szolgálat: az eredeti mű, szellemi szándék, művészi alkotás szolgálata. A restaurátor és a mű kapcsolata az orvos és a betegével hasonlítható. Ahogy az orvos számára a beteg, az élet védelme, a szent és sérthetetlen, úgy a restaurátornak a mű, az alkotás védelme az.

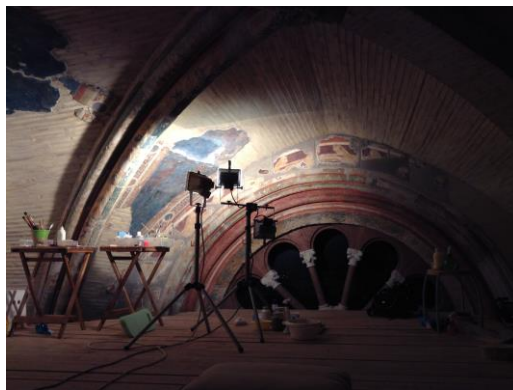
De mit is védünk, mit is mentünk most meg, vagy derítünk rá „fényt”?

Sokszor tettük fel magunknak a kérdést hogy mennyi idő alatt, kik is festhették például e fantasztikusan izléses de ugyanakkor egyszerű színvilágú bordákat, építészeti elemeket? Kik lehettek a tervezői? Milyen világ volt akkor? Királyi? Világi? Egyházi? Minden kicsi részletben megbúvik történelmünk. A Magyar Királyság, Európa közepén híd volt Nyugat és Kelet között, a római keresztény és a bizánci birodalom összekötője, ahogy ez nemcsak e kápolna építészeti, festett és faragott részletein láthatjuk, de maga a szent koronánk is ennek a kettős birodalmi összekötésnek a tanújele.



Ez a kápolna ennek többszörösen megerősített államszervezetünk európai tekintélyének színeiben - még ha töredékesen is - pompázó bizonyítéka. III. Béla király hatalmának kézzel fogható emléke, akinek a jövedelme azonos volt a francia és az angol király jövedelmével. Béla, aki Mánuel császár oldalán mint a bizánci birodalom trónörököse tanulta a kormányzást, mindkét feleségével a francia kapcsolatokat „ápolta”. Chatillon Anna Ágnes, akivel Esztergomba érkezett a magyar trón átvételére, 6 árpádházi gyermek születése után hagyja el az árnyékvilágot 1184-ben. Férje egyre komolyabb hatalmi törekvése második házasságával 1186-ban, Capet Margittal, Fülöp Ágost francia király hugával valósul meg e kápolna küszöbét átlépve, feltehetően francia mesterek kíséretében.

Ennek a kápolnának a küszöbét léphetjük ma is át, köszönhetően az 1934-38 közötti hihetetlen feltárási és rekonstrukciós munkáknak. Az északi falba behelyezett festett kváderünk izzadságos munkájánál döbbsentünk csak rá igazán: micsoda emberfeletti munkát végeztek a kőművesek és kubikusok, habár nevüket senki sem említi. Ugyanúgy, ahogy nincs leírás arról sem, kik festhették ezeket a mellbevágóan szép, a mennyekebe ívelő színekben pompázó bordákat. Hányan faragták a köveket, és illesztették be melyekre később a festések kerültek. A legtöbb jelét el is takarja a festés. Mégis megjelölték, büszkék voltak rá.



Sok kéz tartotta azt a leválasztás és restaurálás után visszahelyezett ég fragmentumot is, melyet a kápolna hajójának mennyezeti boltívére 2013 novemberében helyeztünk vissza. Majdnem egy éves restaurálás után, - amely során le lett választva a Pellicoli féle vászonról, és el lett távolítva a sárgás enyves ragasztó a felületéről is -, sikerült a Lux féle téglalobozatra visszaültetni. Ragyogó azurit színe és az arany csillagok maradványa alapján képzelhetjük el milyen lehetett valamikor a kápolna ragyogó kék égboltja, a színes elválasztó bordaívvel, és a mellettük futó „sakktáblás” motívumú díszítésével.



Végre megnézhető a híres oroszlanos festés legszebb és legépebb darabja is, mely visszanyerve eredeti formáját – a későbbi (például far) kiegészítések el lettek távolítva - erős vörös eredeti színekben pompázik és attraktív egyedülálló festése akaratlanul is magához vonzza a figyelmet. A pikkelések - melyeket a következő réteg felhordásakor ütöttek rajta - piciny akvarelles, jól elkülöníthető, pontozásos retussal lettek kiegészítve.

Közel 200 darab festett töredéket gyűjtöttünk össze, melyeket folyamatosan restaurálunk. Ezek egy része most közelről is megtekinthető a palota márványtermében. A kiállítás kiemelkedő darabjai az



apostolos trecento freskótöredékes kváderok, melyeknek mindegyike műremek. Ritka alkalom hogy ilyen közelről tanulmányozható egy amúgy 10 méter magason lévő trecento freskó! Ezek beültetését rekonstrukciós tanulmány alapján elkezdtük, és a jövő évben fogjuk folytatni. Néhány szürke „üresen hagyott” kváder is meghatározza helyüket. Archiv fotókból tudjuk, hogy nagyrészüket már a Lux féle helyreállítás során vissza szerették volna ültetni - erre mindenféle kísérletek is születtek - de számunkra ismeretlen okból nem történtek meg. A mostani munka az 1930-as évekből hivatott befejezni, az új eredmények alapján pontosítva valamikori helyüket a kápolnában. Jövőre teljesen befejeződik a kápolna rekonstrukciója, de addig is sok látogatót várunk: Többek közt a 2014 június 20-22-re érkező Nemzetközi Falképbizottsági konferenciára érkező szakembereket, mely ICOMOS rendezvény itt, az Esztergomi Várban kerül megrendezésre.

Wierdl Zsuzsanna





A 2013. november 14-i Podmaniczky Rendezvénykastélyban tartott nagyszabású nyitókonferencia után elindult országjáró útjára a vándorkiállítás és a konferenciasorozat. Mindazoknak, akik nem tudtak résztvenni az eddig lezajlott konferenciákon, az ICOMOS Híradó keretein belül igyekszünk rövid tudósítást, összefoglalót adni az eseményekről.

SZEGED

2014. december 4-én került sor Szegeden az első konferenciára, és a hozzá kapcsolódó vándorkiállítás megnyitójára. A konferencia témája a *Népi építészeti emlékeink védelmének kérdései és lehetőségei (Népi építészeti emlékek jelentősége és sajátosságai; Településszerkezeti kapcsolat; Fenntarthatóság; Egyedi szerkezetek, anyagok; A népi építészeti emlékek fennmaradásának feltételei)* volt.

A rendezvényen harminc főnél többen vettek részt, közülük közel húszan építészek, akik előre regisztráltak.

Az első előadó, Dobosyné Antal Anna, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság népi építészeti szakbizottsága néhány nappal korábban megválasztott elnöke (a Belügyminisztérium vezető főtanácsosa) először történetileg mutatta be a népi műemlékek és védelmük helyzetét Magyarországon, külön kiemelve az OMF és az OMvH kebelében működött Népi Építészeti Csoport/Osztály aktív és előremutató tevékenységét. Ezt követően áttekintette az elmúlt években bekövetkezett szervezeti változásokat, rámutatva, hogy ezek során a népi építészeti emlékek kezelése terén teljesen megszűnt az állami források biztosítása. Jelenleg pedig nem csupán azok az ösztönző rendszerek hiányoznak, amelyek a tulajdonosokat a jó karban tartásra bírnák rá és abban segítenék, de súlyos katasztrófa-helyzetek és mindennapi veszteségek érik épített örökségünk e szegmensét. Sem az építészek képzésében, sem a napi felügyeleti munkában nincs igazán helye a népi építészetnek.

Kerner Gábor, a szakbizottság titkára (Kővágóórs alpolgármestere) a Balaton-felvidéki település helyzetét bemutatva világított rá, mennyire veszélyeztetettek népi építészetünk még meglévő emlékei, mennyire nincs semmilyen érdemi eszköz a felügyelet vagy akár az önkormányzat kezében a műemlék épületek és környezetük megtartásának, helyreállításának biztosításához.

Kovács Ferenc okleveles építészmérnök, mérnök tanár a népi műemlékek középtávú fenntarthatóságának feltételeit járta körbe, rávilágítva többek között a tanya, mint ökológiai egység előnyeire. Szólt az Európai Unió 2014-2020-as költségvetési időszakával kapcsolatos tervezési folyamatokról, jelezve, hogy várhatóan ennek keretében is lesz lehetőség a népi építészeti örökség megtartására irányuló pályázatokra. Kifejtette: a műemlékek, építészeti értékeink felújításakor és hasznosításakor a megőrzendő és a hasznosíthatóság közötti, kölcsönösen elfogadható kompromisszum megtalálása alapvető fontosságú.

Dobos Albert építész, nyugalmazott műemléki felügyelő ismertette az ICOMOS népi építészeti szakbizottsága előző héten elfogadott állásfoglalást, amelyben több javaslatot is megfogalmaztak. Ezt követően példákkal is színesítve bizonyította, hogy a rendszeres karbantartás alapvető fontosságú a népi építészet emlékeinél, miközben erre egyáltalán nincs forrás, támogatás. Hangsúlyozta azt is, hogy az örökség megőrzéséhez jó példákra és ezek minél szélesebb körű megismertetésére van szükség.

A prezentációkat következő eszmecsere során – a hallgatóság aktív közreműködésével – egyebek között szó esett a szabadtéri néprajzi múzeumokba (skanzenek) áttelepített vagy ott rekonstruált és az *in situ*, sőt, lehetőleg funkciójában is megőrzött épületek jelentésbeli különbségeiről, a két bemutatási mód lényeges eltéréseiről. Ugyanakkor egyetértés volt abban, hogy mindkettő a fontos örökségi elemek közé tartozik. Elhangzott az is, hogy a megőrzés-megtartás, a fenntarthatóság érdekében az örökségi értékek védői is számot kell vessenek az elfogadható kompromisszumok lehetőségével. Többen kifejtették, hogy általában az oktatás, különösen pedig a szakmunkás és a szakmai képzés teréről teljesen kizorult az épített örökség és az azzal kapcsolatos szaktudás, szakismeret oktatása. Arról viszont nem volt vita, hogy a népi építészet emlékeinek megőrzése, megtartása, fenntarthatósága érdekében minden érintett intézménynek sürgős lépéseket kell tennie.

az összefoglalót összeállította:
Dr. Deme Péter, projektfelelős

VESZPRÉM

2014. február 4-én Veszprémben, a Pannon Egyetemen került sor a második konferenciára, melynek témája a *Felügyelet kérdése a jogszabályok és a szakképzés tükrében (jogszabályi környezet elemzése; szakképzés-szakértés jelenléte a különböző szinteken (tervezés, kutatás, beruházás, hatóság, kivitelezés); szakmagyakorlási jogosultsági rendszer (tervezés, beruházás, kivitelezés, fenntartás-kezelés)* volt.

Az előadások után hozzászólások és kérdések hangzottak el, ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- Nagy változások történtek a műemlékvédelem szervezeti és jogi környezetében, amelyek - úgy tűnik- még nem zárultak le. Ez egyrészt növeli a tájékoztatatlanságot és lehetővé teszi a műemléki értékek degradálását. Jogalkotási hajszá lehet az oka a minőségi csökkenésnek.
- A változások természetes jelenségként foghatók fel, ezekhez alkalmazkodva kell az új stratégiákat előhívni. Konkrét javaslat ebben nem hangzott el. Az előadók megnyilatkozásaiból az vélhető, hogy a korábbi eljárások és munkastílusok meghagyását, visszahozását éreznék jobbnak.
- A mai jogi környezet a szakmai háttér hiánya és a széttagoaltság miatt sokkal több kárt képes okozni a műemlékekben, mint az eddigi kötöttebb eljárások során jobban ellenőrzött tevékenységek. Az esetpéldák most nemcsak az építetők kihágásokról, hanem az engedélyezési eljárás hézagaiból vagy szabadosságából adódó károkat is bemutatják. A jogi környezet táptalajt adhat a tudatlanságból és rosszul értelmezett haszonvágyból eredő kártételeknek.
- Egyik kérdés arra irányult, hogy a műemlékvédelmi szakmában tevékenykedők érvényesítették-e az alakuló jogszabályokat, jelezték-e észrevételeiket? Válaszban a szakemberek – előadók – jelezték, hogy a jogszabálytervezeteket igen rövid határidővel ugyan, de nagy szakmai bedobással pontról-pontra véleményezték, amely véleményt a hierarchikus szűrők átalakították, visszajelzés nem jött arra amit továbbítottak.
- A résztvevők örömmel vették a bemutatott pozitív példákat, amely a műemlékvédelem „első vonalában” tevékenykedő szakemberek áldozatos munkájának eredménye. Ebből azonban leszűrhető az építetők tájékoztatásának, szakmai konzultációknak jelentősége és a hivatali munkatársak szakmai tájékozottságának növelése.

A kiskonferenciához fűzött poszter-kiállítás megnyitását személyesen a vendéglátó Pannon Egyetem rektora vállalta el. Dr. Friedler Ferenc hangsúlyozta a műszaki értelmiség kulturáltságának fontosságát (pl. informatikusok kötelezően művészettörténetet is tanulnak), amelyhez ez a kiállítás nagyon szépen illeszkedik. A szakmai megnyitóban Ivicsics Péter kiemelte, hogy a bemutatott műemléki megújulások a Nemzeti Kulturális Alap által támogatott projektekből való válogatás. Az NKA támogatása az egyik legkiszámíthatóbb és legeredményesebb támogatási rendszer a műemlékek számára, jóllehet viszonylag kis összegekről van szó (6-8 millió Ft), továbbá részletesen elemezte a támogatások időbeli és építészeti funkciók szerinti eloszlását.

az összefoglalót összeállította:

dr. Vukov Konstantin, ny. egy. docens, okl. építészmérnök, műemlékvédelmi szakmérnök,
levezető elnök

Az egri vár Zárkándy-bástyájának jövője

Gondolatok Rátkai Anna diplomatervéről

Fiatal koromban édesapám gyakran tanácsolta: ha szeretném megtudni, hogy merre halad az építészet, elég végigsétálni a „Műegyetem” – Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem – központi épületének második emeleti folyosóján és gondosan végignézni a vitrinekben kirakott terveket. A jövő ott rejtőzik a hallgatók terveiben.

A jó tanácsot megfogadtam. Azóta is szívesen koptatom az „alma máter” folyosóit és külön öröm számomra, ha mindezt akkor teszem, amikor szakértőnek hívnak a diplomatervek védésére. A bemutatott munkák között mindig akad olyan, amely megragadja fantáziámat és továbbgondolásra serkent. Ebben az évben az Urbanisztikai Tanszéken vendégeskedtem és Rátkay Anna végző építészhallgató tervére csodálkoztam rá. A diplomázó szinte megoldhatatlannak látszó, nehéz feladatra vállalkozott: diplomatervében a híres-nevezetes egri vár Zárkándy-bástyájának restaurálására és a romok új léttel való megtöltésére tett javaslatot. Tervét Kertész András korrigálta.

A bástya jó ötszáz éves története regénybe illően kalandos. Az építmény az egri vár észak-keleti csücskén helyezkedik el, a vár hátsó, felső bejáratánál. „Különlegességét” az adja, hogy amikor 1905 és 1907 között Eger városát Putnokkal vasútvonallal kötötték össze, a vasúti pályát szokatlan módon az erődítményen keresztül vezették. A väregyütttestől „kardsuhintással” leszakított bástyadarab máig bizarr látványt nyújt; és hasonlóan furcsa érzés fogja el az embert, amikor a vonattal a bástyákon át vágott hasadékon áthalad.



Zárkándy-bástya
archív képe



Zárkándy-bástya
eredeti nézete



Zárkándy-bástya
mai állapota

A helyszín nemcsak turisztikai attrakció, hanem az egri fiatalok kedvelt találkozóhelye is. A romokról csodálatos kilátás nyílik az egri Belvárosra. A bástya a történeti Belvárosból gyalogosan három útvonalon át is megközelíthető. Az egyik a váron keresztül vezet, a másikat a környező lakóutcák érintésével. Terveznek egy negyedik megközelítést is: utóbbi a Dobó-bástya tövében halad majd, megépítésével könnyebb lesz feljutni a Zárkándy-bástyához. Gépjárművel a Bástya utcán keresztül érhető el a helyszín, ugyanakkor – és ez a meggondolatlan vasútépítés által nyújtott „bónusz” (jutalom) – a vártól elszakított bástyának saját „várállomása” van.

Eger vára Dobó István korában:

A Zárkándy-bástya romjai több korszak építményeit foglalják magukba. Az előzményekről keveset tudunk: a 14. században oklevelekben említett középkori vár eredeti alakja nem ismert. A reneszánsz erődítmény 1450-1526 között épülhetett. A Mohácsi vész utáni időkben (1548–1552) létesült a máig ismert „Dobó vár”. 1553 és 1568 között neves olasz hadimérnökök több tervsorozatot is készítettek. Paolo Mirandola két tervvázlatot is bemutatott a bécsi



katonai főparancsnokságon. A tervváltozatokból a nagyobbikat fogadták el, de ebből alig valósul meg valami. A Zárkándy-bástya megépítését 1568-ben Pietro Ferabosco kezdeményezte: az új olasz füles bástyát 1569-től Ottavio Baldigara valósította meg. Az ő nevéhez fűződik a kazamatajáratok kiépítése is. A romok között még egy széles falra is bukkantak, ez az északi várfal maradványa lehet.

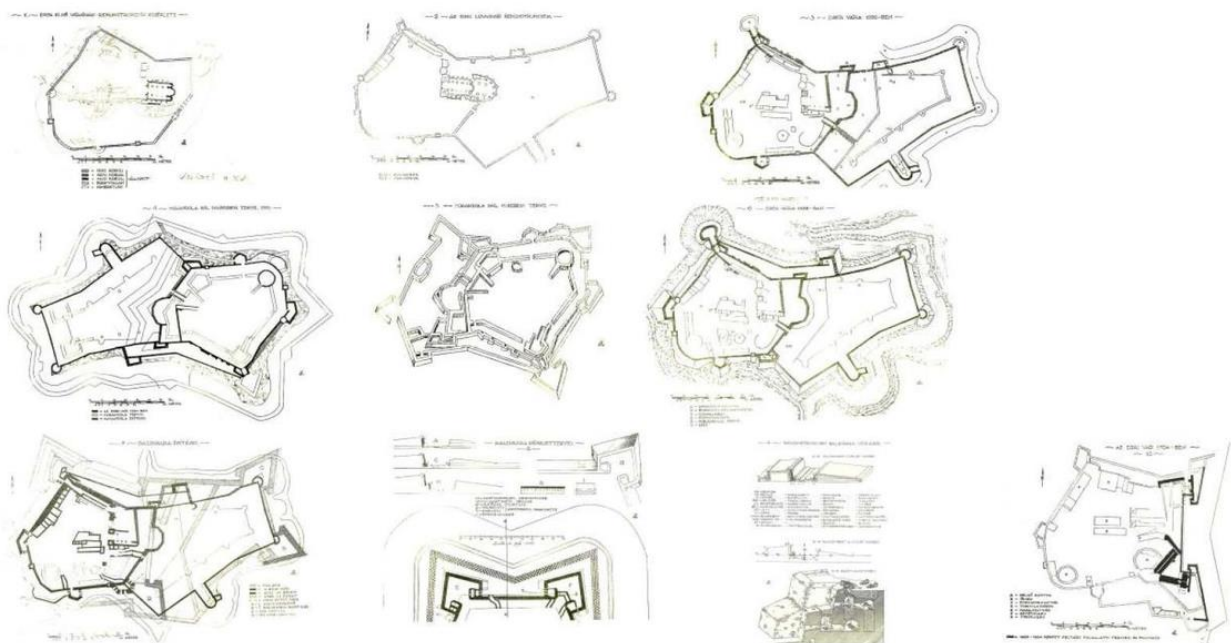


Az Egri Csillagok Dobó-vára

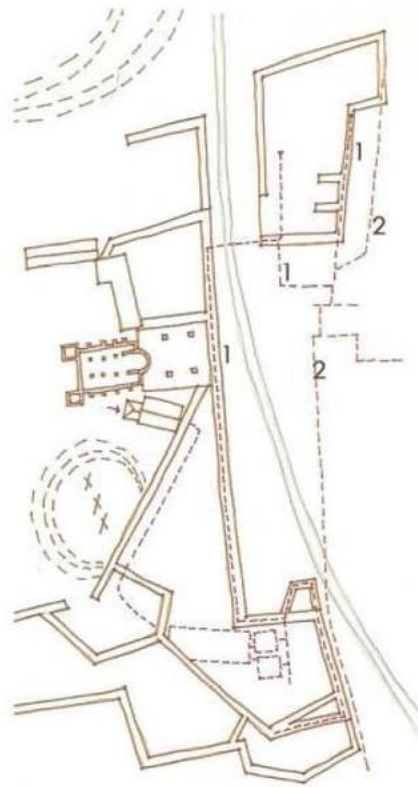
A török veszély elmúltával (1687–1826), 1702-ben elrendelték a külső vár lebontását. 1774–75-ben gróf Eszterházy Károly vette meg a romos várat, mivel a nagy építkezéseihez az erődítmény köveit használta fel. A vár fokozatosan pusztult, hiszen a kor szokásának megfelelően az egri építkezők egyfajta „kőbányának” használták. Az egri vár megbecsülése a reformkorban kezdődött és Gárdonyi Géza 1899-től folytatásokban megjelenő, majd 1901-ben könyvben is kiadott regénye, az „Egri csillagok” avatta megbecsült nemzeti zarándokhellyé.

És mi a helyzet ma? Az aknafigyelő folyosó járata, mely a vár más részeivel teremtett egykor kapcsolatot, ép, és ma is bejárható, bár bejáratát később befalazták. A felépítményt, mely két ágyútermet foglalt magában, a vasút építéskor lebontották: boltozott folyosóinak indításának nyomai azonban még ma is felismerhetőek a kőfalakon. A romok összképe magával ragadóan bizarr.

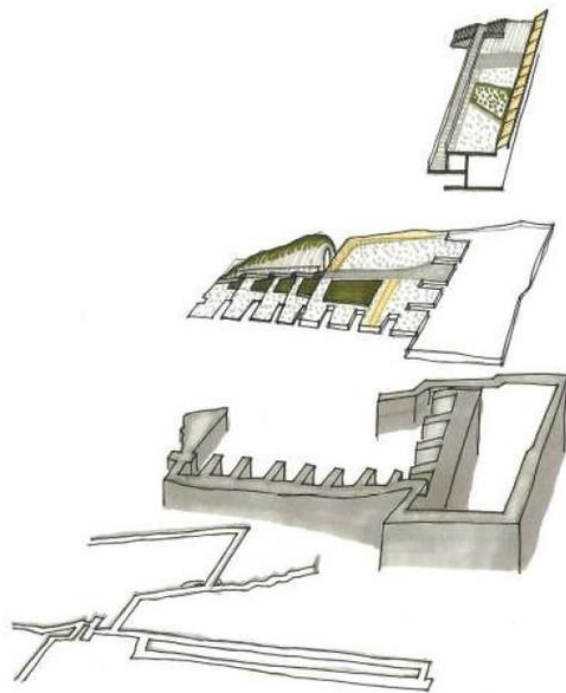
A diplomatervező készítőjének célja az ötszáz évnél idősebb romok megmentése és új élettel való megtöltése volt. Ugyanakkor a diplomaterveknél ma már a gazdaságosság és energiatakarékosság szempontjaira is szigorúan ügyelni kellett. Megjegyezzük, hogy a meglévő történelmi emlék revitalizálása esetén ezeket a szempontokat úgy kellett kielégíteni, hogy a romok történelmi hangulata ne sérüljön.



Építészettörténeti összefoglaló



A falkutatás eredményei



A helyreállítás koncepciója

Mindennek megfelelően a diplomaterv – gondos felmérési tervekre alapozva – a romok szakszerű restaurálását irányozta elő. A tervező a meglévő kőfalakhoz óvatos kézzel és csak ott nyúlt hozzá, ahol állapotuk azt elkerülhetetlenné tette. A még fellelhető falcsonkok közé finom kézzel kulturális rendeltetésű, okos és takarékos épületet illesztett, melyben mindazok számára, akik felkapaszzkodnak a vár legmagasabb pontjáiáig, barátságos pihenőhelyet kínál. A tervezési programot a diplomázó kiállító teremmel is gazdagította, melynek szomszédságában barátságos kávézó elhelyezésére is helyet talált. Az új épületszárny megközelíthetőségét a megmaradt boltíveken át, illetve a Giulio Cesare Baldigara által épített kazamatajáratokon keresztül biztosította.

A terv szerencsésen egészítette ki a várlátogatás programját, a „hely” ezzel új és hatásos végpontjává válhat az egyedülálló váregyüttesnek. Az óvatos és tudatosan visszafogott építészeti beavatkozás további nyeresége a kilátóhely, ahonnan most már bárki biztonsággal gyönyörködhet Eger belvárosának szép látványában.

Amit különösen dicsérek: nem csak szerethető, izgalmas „történettel” egészült ki a helyszín, de a bástyák szabadabbá vált szerkesztésének bemutatásával az elképzelés a reneszánsz kor mérnöktechnikájába is bepillantást enged. A restaurálás így kellően didaktikus, a helyreállított romok „maguktól beszélnek”: a helyreállított romok a lőpor elterjedésével és az ágyú használatával kapcsolatban kifundált újfajta műszaki megoldásokat jól érthető módon mutatják be. Az interneten böngészve örömmel akadtam a hírre, mely szerint a nem túl távoli jövőben a Zárkándy-bástya helyreállítását tervezik. Ennek során érdemes lenne Rátkai Anna diplomatervének tanulságait is figyelembe venni. A sikeresen diplomázó fiatal építész elképzelései ugyanakkor azt is bizonyítják, hogy a földből előkerülő emlékeket érdemes megtartani és ismét „élővé” varázsolni. Igazi nyeresége lehet ez történeti városainknak.

Winkler Gábor



Könyvajánló:

MŰEGYETEM – CAMPUS ALBUM

A könyv a Műegyetem Történeti Campusát (a Gellért tér, a Budafoki út, a Bertalan Lajos utca és a Műegyetem rakpart által határolt épületegyüttest) építészeti-építészettörténeti szempontból mutatja be. A Műegyetem név a hajdani tekintélyes „Királyi József Műegyetem” elnevezésből származik és mára a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem általánosan használt – talán némi kedvességet is éreztető – köznyelvi elnevezése lett.

Amikor 1896-ban a lágymányosi területet az Egyetem új helyéül kijelölték, a telek egy részén külvárosi téglagyár és szeszfőzde működött, másik része – melyet néhány évvel korábban a folyómederből határoltak le – még feltöltésre várt. Mára a Duna-parti területet körbenötte a város, s a Campus szerethető épületeivel, a közparkként is működő egyetemkerttel Budapest sajátos hangulatú, méltóságteljes, s egyszersmind barátságos színtelképévé vált.

A Campus 1902 és 1909 között létesült kilenc épületéből nyolc ma is közel eredeti formájában szolgálja az egyetemi oktatást, s csak a kis alapterületű Geodéziai obszervatóriumot bontották el a II. világháborúban elszenvedett sérülései miatt.

A könyv első három fejezete ismerteti a Campus születésének előzményeit: az európai egyetemek épületeinek fejlődéstörténetét, a Műegyetem megalapítását, elődintézményeit és korábbi székhelyeit, valamint a Campus lágymányosi telkének történetét.

A kötet részletesen tárgyalja a Campus építésének körülményeit, s külön-külön valamennyi épület, valamint az egyetemkert megszületését és sorsát – egészen napjainkig.

Az utolsó három fejezet bemutatja a Campust tervező három építész professzort: Czigler Győzőt, Hauszmann Alajost és Pecz Samut. Építészettel nem csak a Műegyetemi Campuson hagytak kitörölhetetlen nyomot, de az akkori Monarchia sok városán is. A mai Budapest elképzelhetetlen épületeik nélkül. Egyetemi tanárként meghatározó szerepük volt a hazai felsőfokú építészoktatás kibontakoztatásában, s közéleti tevékenységükkel önzetlenül és eredményesen szolgálták a magyar építész- és mérnök társadalmat. A külföldön látott jó példákat – mérnök, gépész és vegyész professzortársaikkal együttműködve – igyekeztek a Műegyetem tervezésekor is hasznosítani. Munkásságuk minden szempontból lenyűgöző.

A kötetet, az Építészmérnöki Kar Építészettörténeti és Műemléki Tanszékének oktatói írták. Szerkesztői: Armuth Miklós, az Építészmérnöki Kar Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszékének docense és Lőrinczi Zsuzsa, a 6Bt Építészeti Kiadó vezetője.

A Könyv adatai:

magyar és angol nyelvű

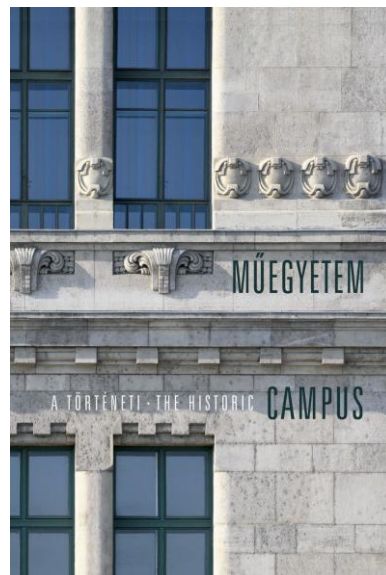
280 oldal 4+4 szín

170 gr. matt műnyomó papír

230x330 mm

keménytáblás, cérnafűzött, gömbölyű gerincű borító

A könyvről, a megrendelés módjáról további részletek a <http://www.omikk.bme.hu/campusalbum> honlapon található tájékoztatás.



Híreink

2014 januárjában megjelent az ICOMOS Híradó első különszáma. Mint az az elnöki előszóban olvasható, az ICOMOS különszámokkal olyan, az ICOMOS Híradó kereteit meghaladó anyagok közzétételét kívánjuk elősegíteni, melyben teret nyújthatunk olyan partnereknek, akiknek munkája példaként, és ezáltal segítségül szolgálhat egységes örökségvédelmi gondolkodásunk kialakulásához.

Első alkalommal a Pest megyei Kormányiroda élt a lehetőséggel, hogy az ICOMOS Különszám révén a Mustra 2013-as kiállítás anyagát tegye minél szélesebb körben ismertté. Már a 2013-as Műemléki Világnapon is láthattuk, hogy az intézmény örökségvédelmi irodájának eredményei és az ott folyó szakmai munka szemléletének megismerése sokaknak nyújthat segítséget a náluk felmerülő kérdések megoldásában. Az ICOMOS Híradó első tematikus mellékletében a 2013-as legkiválóbb pestmegyei helyreállításokat adjuk közre.

A Különszámot az ICOMOS Honlapján érhetik el, illetve a

http://www.icomos.hu/dhg/hun/215/downloads/icomos_hirado_kulonszam_2014_januar_icomos_news_hungary_special_edition_january_2014.pdf linkre való kattintással tudják megnyitni.

Előjegyezhető programok, dátumok

Közgyűlés 2014

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület idei éves rendes közgyűlését **2014. április 11-én**, pénteken tartja, helyszíne a budai Várban található Karmelita Kolostor épületében lévő Panoráma terem lesz, kérjük hogy az időpontot már most jegyezzék elő, szeretettel várjuk minden tagtársunkat a közgyűlésre, a közgyűlési meghívót elektronikus körlevéllel juttatjuk el.

Műemléki Világnap 2014

A 2014-es Műemléki Világnap ünnepséget és rendezvényt **2014. április 16-án**, szerdán tartjuk a Budapesti Corvinus Egyetem Fővám téri épületének Dísztermében. A délelőtti hivatalos ünnepi megemlékezéseket és díjátadásokat délután az idei jubileumi Ybl-évhez kapcsolódó szakmai előadások követik majd, a pontos program összeállítása folyamatban van. Kérjük, már most jegyezzék be naptárukba a Műemléki Világnapot! Kérjük figyeljék a rendezvénnyel kapcsolatos elektronikus körlevelünket. visszajelzést fogunk kérni a részvétellel kapcsolatban.

44. Román András Műemlékvédelmi Nyári Egyetem

2014. június 26 - július 2. között zajlik majd Sikfőkúton (Nomád Hotel) az idei nyári egyetem, melynek programja „a műemlékhelyreállítás a műemlékvédelem szolgálatában” témakörre épül. A részletes szakmai program és az anyagi/részvételi feltételek kidolgozás alatt állnak, a rendezvénnyel kapcsolatos bővebb információt az alábbi elérhetőségeinken tudnak kapni:

telefon: +36/1/2254964, e-mail: erzsebet.kovacs@icomos.hu, valamint

telefon/fax: +36/1/2254966, email: secretariat@icomos.hu



EMLÉKEZZÜNK RÁ, HOGY. . .

Március



- Március 1.** **160 éve** (1854) született *Pecz Samu* építésmérnök, műegyetemi tanár, aki főleg historizáló neogót stílusú alkotásokat (pl. Műegyetem könyvtára, Szilágyi Dezső téri református templom, stb.) tervezett, de részese volt a Mátyás-templom restaurálásának is.
- 160 éve** (1854) született *Feszty Gyula* építésmérnök, aki nagyon sok középület (Nyitra, Eperjes: színház, Kolozsvár: Református Teológiai Főiskola, stb.), templom (pl. Zuglói) alkotója
- 80 éve** (1934) született *Mendele Ferenc* Ybl-díjas építésmérnök, előbb a Néprajzi Múzeum kutató mérnöke, majd haláláig az OMF tervezője, később igazgatóhelyettese, kiemelkedő jelentőségű műemlékhelyreállítások tervezője, pl. Hollókői község rekonstrukciós terve, Dunaföldvár Csonka-torony vagy Szamostatárfalva templom harangtorony helyreállítása, stb.
- Március 3.** **250 éve** (1764) helyezték el *Vácutt a Diadalív* alapkövét (Oswald Gáspár piarista fráter, Migazzi Kristóf püspök építésze alkotása)
- Március 8.** **90 éve** (1924) született *Havassy Pál* Ybl-díjas építésmérnök, előbb a KÖZTI munkatársaként a Budavári Palota krisztinavárosi szárnyában az Országos Széchényi Könyvtár kialakításának tervezésében vett részt, majd 1964-től az OMF főmérnöke, később igazgatóhelyettese volt.
- Március 9.** **240 éve** (1774) helyezték el a *gyöngyösi Szent Bertalan templom északi tornyának* (Quadri Kristóf) alapkövét
- Március 15.** **220 éve** (1794) halt meg *Hefele Menyhért* kamarai építész, klasszicizáló későbarokk épületek alkotója (pl. Kőszeg: Árvaház, Pozsony: Prímási palota, Szombathely: kanonoki házak, Székesegyház, stb.)
- 170 éve** (1844) született *id. Bobula János* pesti építőmester, építésmérnök, szakíró, sok fővárosi középület (pl.: Sebészeti Klinika, a Tisztviselőtelep, lakópaloták, stb. tervezője)
- Március 21.** **115 éve** (1899) szentelték fel *Kőbányán a Szent László templomot* (Lechner Ödön)
- Március 22.** **100 éve** (1914) avatták fel *Kolozsvárott a Monori úti „kakasos” református templom* épületét, Kós Károly alkotását
- Március 23.** **80 éve** (1934) halt meg *Györgyi (Giergl) Géza* építésmérnök, festőművész, Ybl Miklós, majd Hausmann Alajos munkatársa, utóbbi helyettese a Királyi Palota építésénél
- Március 24.** **105 éve** (1909) született *Gerő László* Dr. Herder-, Állami- és Ybl-díjas építésmérnök, a magyar műemlékvédelem nemzetközi jelentőségű, kiemelkedő egyénisége, címzetes egyetemi tanár, a Műemlékvédelem c. folyóirat alapítója és mindvégig főszerkesztője, számtalan hazai és külföldi műemlék helyreállításának tervezője, szakíró

Április

- Április 1.** **125 éve** (1889) helyezték el *Mórott a kapucinusok új rendháza épületének* alapkövét
- Április 2.** **115 éve** (1899) adták át ünnepélyesen *Kőbányán a Szent László templom* épületét (Lechner Ödön)
- Április 6.** **100 éve** (1814) született *Ybl Miklós* építészmérnök, építőmester, a magyar építészet meghatározó alkotója, akinek munkássága az egész országra kiterjedt, s alkotásai máig példás, óvott emlékei a magyar építészetnek, így pl. az Operaház, az egykori Vámház (régebben Közgazdasági Egyetem, ma Budapesti Corvinus Egyetem), Várkert Bazár, Szent István Bazilika befejezése, főúri paloták és kastélyok szerte az országban stb.
- Április 8.** **85 éve** (1929) született *Szigetvári János* építészmérnök, Ybl-díjas, városrendező, a magyar népi építészet kutatója, könyve: *Népi építészetünk nyomában* (1976)
- Április 10.** **50 éve (1964)** kezdték el a *Budavári palota helyreállítását* a Budapest Történeti Múzeum részére
- Április 11.** **115 éve** (1899) halt meg *Ray Rezső Lajos* svájci származású építészmérnök, jeles középületek (pl. Budapest: Royal szálló, Siófokon szállodák), főúri paloták, bérházak, stb.) alkotója
- Április 15.** **275 éve** (1739) kezdték el *Zircen az Apátság templomának alapozási* munkáit
- Április 24.** **90 éve** (1924) halt meg *Zielinszki Szilárd Dr.* mérnök, a hazai vasbeton építészet „atyja”, sok egyéb mellett értékes víztornyok (Szeged, Szolnok, Margit-sziget, stb.) alkotója
- Április 25.** **155 éve** (1859) született *Nagy Virgil* építészmérnök, egyetemi tanár, művészettörténeti író, kései historizáló épületek (pl.: Losonc: Takarékpénztár, Városháza, Nyíregyháza: református templom, stb.) alkotója
- Április 24.** **5 éve** (2009) halt meg 54-ik évében Jelenik Katalin építész mesteriskolás vezető tervező, műemlékvédelmi szakmérnök, aki a KÖZTI és a Pestterv után magánirodájában (TÉR-TÁR Bt.) számos műemlék helyreállítását tervezte. Kastélyok (Vál, Tura, Tóalmás, Örkény, Vajta), kúriák (Dabas, Nagykőrös), templomok (Vác, Órbottyán, Pesthidegkút) és mauzóleumok (Ganz, Deák, Batthyány, Schlick) is őrzik emlékét.
- Április 27.** **105 éve** (1909) szentelték fel a *Budapest VIII. kerület Lőrinc pap téri római katolikus templomot* (Kauszer József)
- Április 29.** **55 éve** (1959) halt meg *Medgyaszay István* építészmérnök, egyetemi magántanár, postumus Ybl-díjas, a századforduló, ill. a XX század első felének egyedi építészeti alkotásaival kiemelkedő mestere, nagyon sok karakteres lakóház, templom középület, stb. alkotója



Kedves Tagtársaink,

Ezúton szeretnénk ismételtlen megköszönni mindenkinek, aki 2012-es személyi jövedelemadójának 1%-át az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület részére ajánlotta fel.

A támogatás révén beérkezett **38.213** Forintot az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság nemzetközi jelenlétének erősítésére, Magyarország szakmai képviselőjére fordítottuk.

Ahhoz, hogy 2014-ben is sikeresen dolgozhassunk Egyesületünk célkitűzéseinek megvalósításán, továbbra is igen nagy szükségünk van az Önök támogatására, számítunk Önökre, ezért **kérjük a műemlékek, történeti együttesek minden barátját, hogy továbbra is, idén is támogasson bennünket személyi jövedelemadójának 1%-ával !**

köszönettel

ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület
Adószám: 18083897-2-41



**ICOMOS Híradó,
a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei**

Szerkesztőség: H-1014 Budapest, Táncsics Mihály utca 1.

Levél cím: H-1535 Budapest, Pf. 721.

Telefon/fax: +36/1/2254966, Telefon: +36/1/2254965

E-mail: secretariat@icomos.hu

Honlap: www.icomos.hu

Kiadja az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága

Felelős kiadó: Dr. Nagy Gergely

Szerkesztő: Keller Annamária

HU ISSN 2062-4964 (Nyomtatott)

HU ISSN 2062-4972 (Online)

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság tagságával járó előnyök:

- informáltság a műemlékvédelem hazai és nemzetközi híreiről, eseményeiről, pályázatairól, ösztöndíjairól, stb. az ICOMOS elektronikus körlevelek, az ICOMOS honlap (www.icomos.hu), az ICOMOS Híradó és az ICOMOS News/Nouvelles ICOMOS révén
- ingyenes belépésre jogosító tagsági kártya a világ legtöbb múzeumába, műemlékébe, romterületére
- az UNESCO/ICOMOS Dokumentációs Központjának szabad használata

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság pártoló Jogi tagja a Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ, Budapest, Támogatója az EMMI